

Ziraat makinelerinde ve ziraatte müstamel mevadî müştaiile va muhurrikeler ile müstahzaratı kimyeviyeinin rüsumu hakkındaki kanunun bazı maddelerinin tadili ve bazı maddeler tezyili hakkında 1/733 numaralı kanun lâiyhası ve iktisat ve Bütçe Encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Sayı: 6/1947

4 - VI - 1930

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

Ziraat makinelerinde ve ziraatta müstamel mevaddı müştaiile ve muhurrikeler ile müstahzaratı kimyeviyeinin rüsumu hakkındaki kanunun bazı maddelerinin tadili ve bazı maddelerin tezyili hakkında İktisat Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 4/6/1930 tarihli içtimarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Millî iktisadiyatımızın en esaslı unsurunu teşkil eden ziraat hayatımızdaki istihsalin hem eyi ve hem de ucuz temini meselesi iktisadî programın umumî veçheleri meyanında müstesna bir mevki işgal etmektedir. Büyük harp ve istiklâl mücadelesinin insan ve hayvan kuvveti noktai nazardan çiftçi sınıfı arasında açtığı boşlukların sür'atle telâfisi ve ziraat sahasının tevsiî gayesile hayvan kuvvetinin noksanlığını traktörlerle temin zaruretini hisseden Cümhuriyet Hükûmetinin 926 senesinde kabul eylemiş olduğu mevaddı müştaiile kanunu traktörlerin memleketinde de taammüm ve intişarını mucip olmuştur; o zamanki şerait ve vaziyete nazaran çiftçi hakkında bezl olunan bu Devlet yardımının bu günkü iktisadî hatrı hareketimize esas olacak olan veçheler; harp senelerini taakup eden zamanlara nisbetle zirai hayatımızda normal vaziyetlerin yavaş yavaş yerleşmesi, insan ve hayvan kuvvetlerinde gün geçtikçe tezahur eden salâh, cihan piyasasındaki farkı fiyatlar, memleketin umumî kredi vaziyeti gibi bir çok sebepler, traktör masraflarına Hükûmetin yaptığı muavenet ve fedakârlığın başka bir cebheden tetkikına ihtiyaç göstermiştir. Filvaki traktörle hayvanın nerelerde kullanılacağı memleketin geçirdiği dört senelik bir tecrübeye filen taayyün etmiş olmakla beraber sırf motör kuvvetile ziraatini idame ettiren çiftçiler için bu gün bilhassa ucuz istihsal meselesi, üzerinde chemmiyetle tevakkuf edilecek bir nokta teşkil etmektedir.

Hükûmetin traktör eshabına yaptığı muavenete rağmen memleketteki bu günkü petrol ve benzin fiatları nazarı dikkate almırsa yapılan işin iktisadî olduğunu iddiaya imkân yoktur. Petrol traktörleri artık her yerde hatta petrol kuyularına malik bulunan memleketlerde bile bu cepheden sıkı bir kontrol altına alınmış olup randuman miktarları lâburatuarların esaslı meşgalelerini teşkil etmekte bulunmuştur.

Bir taraftan bu gibi iktisadî mülâhazalar, diğer taraftan memlekette hemen hemen otuza varan muhtelif traktör markalarının yedek, şoför ve sarfiyat meselelerindeki ahensizlik, İktisat Vekâletini de Avrupadaki bu mumî cereyanın haricinde bırakmıyarak bu hususta bazı tedabir ittihazına sevk etmiş, ve bu meyanda ağır yağ traktörlerinin vaziyeti ve istifade şeraitinin tetkiki lüzumlu görülerek bir kaç aydanberi bu mevzu üzerinde tetkikata girişilmiştir.

Ağır yağ traktörleri, yaktıkları mevadî müsteile fiyatının hemen her tarafta petrol ve benzin fiyatlarına nazaran daha dün olması dolayısıyledir ki (ucuz istihsal) mevzuu üzerinde her memleketin alâkasını uyandırmıştır. Almanyanın üç sene gibi kısa bir zamanda mazot traktörlerine verdiği ehemmiyet gerek ilmen ve gerekse istatistiklerle kabili tesbittir.

Romanya Ziraat Nazaretinin 9 eylül 1929 tarihinde yaptığı resmî bir müsabakada muhtelif markadaki petrol traktörlerinin hektar masrafları da mukayese edilmiş, ve netice ağır yağ traktörlerinin bu işlerdeki masraflarıyla karşılaştırılmıştır. Romanyada bir litre mazotun altmış paraya, petrolun beş kuruşa olmasına göre fortson traktörünün bir hektar sahada muhtelif derinliklerdeki hafiyatı vasatî iki yüz iki kuruşa mal ettiği ve mazot traktörünün de bunu altmış beş kuruşa yaptığı barapor tesbit olunmuştur. Vekâletimiz tarafından aynı mevzu üzerinde yapılan bazı tecrübelerde de bu netice tahakkuk ederek ağır yağ traktörünün petrol traktörleri aleyhine olarak masrafı 2-3 kadar tenzil ettiği anlaşılmıştır. Diğer taraftan petrol ve benzin resimlerinin muafiyeti dolayısıle gerek bütçe, gerek idare itibarile maruz kalman müşkülât ve zaman zaman tesadüf olunan sui istimal de şimdiki usulün tebdilini istilzam etmektedir.

İşte berveği balâ esbap ve şerait dolayısıle bu gün çiftçilerimizin bir kısım sermayesini zapteden petrol ve benzin müstehliki makinelerin yine çifti lehine olarak ve muayyen tazminat mukabilinde tasfiyesi ve ağır yağ ve gazojen traktörlerle tebdili ve bu meyanda atlı ziraate doğru da bir teşvik yapılması gibi mühim ve pek müfit bir gayeyi takip eden işbu kanun lâyihası tanzim ve takdim kılındı.

İktisat Encümeni mazbatası

T . B . M . M .
İktisat Encümeni
Karar No 37
Esas No 1/733

5 - VI - 1930

Yüksek Reisliğe

Ziraat makinelerinde ve ziraatta müstamel mevaddı müsteile ve muharrikeler ile müstahzaratı kimyeviyeinin rüsumu hakkındaki kanunun bazı maddelerinin tadiline dair olan ve encümenimize havale buyrulan kanun lâyihası ile esbabı mucibesi İktisat Vekili Beyin huzurile tetkik ve müzakere edildi.

Kamyonlar yerine su tulumbaları ve çayır makineleri konulmak suretile geçen sene üzerinde bazı tadilat yapılmış olan kanundaki muafiyetler dolayısıle memleketimize ötedenberi bir çok traktörler gitmişti. Bunların senevi istihlak eyledikleri petrol ve benzin muafiyeti tatbikatında vaki olan idarî müşkülattan sarfı nazar malî mahzurların dahi bir türlü önü almamıyarak alâkadarların her daim hoşnutsuz kaldıkları ve tam zamanında mevaddı müsteile vermemek gibi ziraati sektedar edecek vaziyetler tahaddüs ettiği ve bundan dolayı da şikâyetlere sebebiyet verdiği cümlece malûm olan bir keyfiyettir.

İşte bu müşkülât ve mahzurları nazarı dikkate alarak idarî ve iktisadî olmıyan bu halin önüne geçmek ve alâkadarların hakkında da gayri âdilâne bir netice tevhit etmemek gayesine ve aynı zamanda istihsalâtın durdurulmamasına matufen tanzim edilmiş olan bu lâyiha şimdiye kadar daha az teşvik gören ve memleketimizin bir çok yerleri için daha iktisadî bulunulacağı düşünölen beygirle ziraate verdiği ehemmiyet dolayısıle de encümenimizce esas itibarile kabule şayan adedilmiş ve yalnız görölen lüzum üzerine 2 inci ve 5 inci maddelerinde alâkadarlarla yeniden

makineli ziraat yapacaklar lehine tadilat icra edilmiştir.

Havalesi veçhile bütçe Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

İk. En. Reisi	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza	Âza
Burdur	Mardin	Zonguldak		Konya	Manisa	Mardin
<i>Mustafa Şeref</i>	<i>Ali Rıza</i>	<i>Hüsnü Rıza</i>	<i>Edip Servet</i>	<i>A. Hamdi Yaşar</i>		<i>Nuri</i>
Âza	Âza	Âza				
	Yozgat	İzmir				
<i>M. Rahmi</i>	<i>Tahsin</i>	<i>Hüseyin</i>				

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

M. No. 151

Esas No. 1/732

7 - VI - 1930

Yüksek Reisliğe

Ziraat makinelerinde ve ziraatta müstamel mevadî müştâile ve muharrikeler ile müstahzaratı kimyeviyeinin rüsumu hakkındaki kanunun tadiline dair olan kanun lâyihasile İktisat Encümeni mazbatası İktisat Vekili Şakir Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

759 ve 1527 numaralı kanunların ziraat makinelerinde kullanılan mevadî müştâile muafiyeti Hükümlerinin tatbikında görülen idarî müşkülât ve petrolle işliyen traktörler ve motörler yerine ikame ve tamimi düşünölen ağır yağ traktörlerinin daha iktisadî olduğu hakkında verilen izahat ve mazbatalarda yazılı mütalealar encümenimizce de varitgörölerek kanun lâyihası şekle ait tadillerle ve İktisat Encümenince de tezekkür ve kabul edilmiş olduğu anlaşölan 759 numaralı kanunun 11 inci maddesi mucibince alman traktör resminden ağır yağ yakan veya gazojenni traktörlerin istisnasına dair bir madde ilâvesi suretile kabul olunmuştur.

Müstaceliyetle müzakere edilmek üzere Umumî Heyetin tasvibine arzölunur.

Bütçe En. Reisi	Rs. V.	M. M.	Âza	Âza	Âza	Âza
İstanbul	Bursa	G. Antep	Aydın	Burdur	Diyarbakir	Erzurum
<i>Fuat</i>	<i>Muhlis</i>	<i>Remzi</i>	Mühendis			
			<i>Mitat</i>	<i>Vahit</i>	<i>Rüştü</i>	<i>H. Aziz</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Elâziz	Isparta	Konya	Kütahya	Niğde		Bursa
<i>H. Tahsin</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>Kâ. HssnüNiyazi</i>	<i>Asım</i>	<i>Faik Dr. Şefik Lûtfi</i>		

Hükûmetin teklifi

Ziraat makinelerinde ve ziraatte müstamel mevaddı müştaiile ve muharrekeler ile müstahzeratı kimyevi-yenin rüsümü hakkındaki 22 şubat 926 tarihli kanunun bazı maddelerinin tadiline ve mezkûr kanuna bazı mevad tezyiline dair olan 2/6/929 tarihli ve 1527 numaralı kanuna müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Ziraat makinelerinde ve ziraatte müstamel mevaddı müştaiile ve muharrikeler ile müstahzeratı kimyevi-yenin rusumu hakkındaki 22 şubat 926 tarihli kanun ile bu kanuna bazı maddeler tezyiline ve bazı maddelerin tadiline dair olan 2 haziran 929 tarihli ve 1527 numaralı kanunun, su tulumbalarını işleten sabit ve müteharrik motörler istisna edilerek, traktörle motörlü pulluklar ve biçer döğer makinalarında müstamel petrol, benzin resimlerinin muafiyetine dair olan ahkâmı ilğa olunmuştur. Ancak bu kanun dairesinde tasfiye yapıldıkça kaldırılmak ve azami 930 malî senesi gayesini tecavuz etmemek üzere elyem zürra yedinde mevut ve ziraat odalarında mukayyet bulunan petrol ve benzinle müteharrik traktörler motörlü pulluklar ve biçer döğer makinalar için mezkûr kanunlarda muharrer muafiyetler muvakkaten devam eder.

MADDE 2 — Petrol ve benzine ait rüsüm muafiyetinin ilğasına mukabil yetlerinde petrol ve benzinle müteharrik traktör, motörlü pulluk ve biçer döğer makineleri mevut olanlara 22 şubat 926 tarihli ve 752 numaralı kanunun dördüncü muaddel maddesi mucibince ziraat odalarında mukayyet bulunan ve iki senedenberi veya daha sonra mübayaa edildikleri takdirde mübayaalarından itibaren muattal bırakılmıyarak ziraatte kullanılmış ve mevaddı müştaiile muafiyetinden istifade edilmiş olduğu gibi elyem de çalışa bilecek halde olan bu makinalar için tazminat verilir. Petrol ve benzinle müteharrik traktörlerin aksanı mütemmimesinden madut olan ve bu traktörlerden maadasında kullanılmıyan pulluk, disk pulluk, tulumba, çayır makinesi de tazminatada nazarı itibara alınır.

MADDE 3 — İkinci madde mucibince verilecek tazminat mezkûr traktör motorlu pulluk ve biçer döğer makine ile diğer aksanın mübayaa kıymetler miktarıdır. Ancak yeni olarak mübayaa tarihlerine göre beş seneye kadar her sene

İktisat Encümeninin tadili

Ziraat makinelerinde ve ziraatte müstamel mevadı müştaiile ve muharrikeler ile müstahzeratı kimyevi-yenin rüsümü hakkındaki 22 şubat 1926 tarihli kanunun bazı maddelerinin tadiline ve mezkûr kanuna bazı mevad tezyiline dair olan 1527 numaralı kanuna müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Aynen

MADDE 2 — Petrol ve benzine ait rüsüm muafiyetinin ilğasına mukabil ellerinde petrol ve benzinle çalışın traktör motörlü pulluk ve biçer döğer makineleri mevut olanlara 22 şubat 1926 tarihli ve 752 numaralı kanunun 4 üncü muaddel maddesi mucibince ziraat odalarında mukayyet bulunan ve iki senedenberi veya daha sonra mübayaa edildikleri takdirde mübayaalarından itibaren muattal bırakılmıyarak ziraatte kullanılmış ve mevadı müştaiile muafiyetinden istifade edilmiş olduğu gibi elyem hurda halinde olrıyan makinalar için tazminat verilir. Petrol ve benzin ile çalışın traktörlerin mütemmim aksamından madut olan ve bu traktörlerden maadasında kullanılmıyan pulluk, disk pulluk, tulumba, çayır makinesi de tazminatta nazarı itibare alınır.

MADDE 3 — Aynen

Bütçe Encümeninin tadili

*Ziraat makinelerinde kullanılan mevaddı müşteile
hakkındaki 752 ve 1527 numaralı kanunlara
müzeyyel kanun lâyihası*

MADDE 1 — Ziraat makinelerinde ve ziraatte müstamel mevaddı müşteile ve muharrikeler ile müstahzeratı kimyeviyenin rüsumu hakkındaki 22 şubat 926 tarih ve 752 numaralı kanun ile bu kanuna bazı maddeler tezyiline ve bazı maddelerinin tadiline dair olan 2 haziran 929 tarihli ve 1527 numaralı kanunun, su tulunbalarını işleten sabit ve müteharrik motörler istisna edilerek, traktörlerle motörlü pulluklar ve biçer döğer makinelerinde müstamel petrol, benzin resimlerinin muafiyetine dair olan hükümleri ilga olunmuştur. Ancak bu kanun dairesinde tasfiye yapıldıkça kaldırılmak ve azamî 930 malî senesi gagesini geçmemek üzere elyevm zürra yedinde mevcut ve ziraat odalarında mukayyet bulunan petrol ve benzinle müteharrik traktörlerle motörlü pulluklar ve biçer döğer makineler için mezkûr kanunlarda muharrer muafiyetler muvakkaten devam eder.

MADDE 2 — Petrol ve benzine ait rüsum muafiyetinin ilğasma mukabil ellerinde petrol ve benzinle çalışan traktör motörlü pulluk ve biçer döğer makineleri mevcut olanlara 22 şubat 926 tarihli ve 752 numaralı kanunun 4 üncü muaddel maddesi mucibince ziraat odalarında mukayyet bulunan makineler için tazminat verilir. İki sene-denberi veya daha sonra mübayaa edildikleri takdirde mübayaalarından itibaren muafiyetten istifade edilmemiş ve muattal bırakılmış olanlarla elyevm hurda halinde bulunanlara tazminat verilmez. petrol ve benzinle çalışan traktörlerin mütem-mim aksamından madut olan ve bu traktörlerden maadasında kullanılmıyan pulluk, disk pulluk, tulumba, çayır makinesi de tazminatta nazarı itibare alınır.

MADDE 3 — İkinci madde mucibince verilecek tazminat mezkûr traktör motörlü pulluk ve biçer, döğer makine ile diğer aksamın mübayaa kıymetler miktarındadır. Ancak yeni olarak mübayaa tarihlerine göre beş seneye kadar her sene

için bu miktardan yüzde 10 tenzil olunur. Beş seneden fazla olanlar için ayrıca tenzilât yapılmıyarak 30 beygir kuvvette olanlara 8 inci seneye ve kuvveti otuz beygiri müteceviz olanlara da on ikinci seneye kadar daima beşinci sene tazminatı verilir. Çalıştırdığı traktör ve motörlü pulluuk adedi iki olanlara ayrıca yüzde on beş, üç traktör çalıştıranlara yüzde otuz, dört traktör çalıştıranlara yüzde kırk beş ilâve edildiği gibi beş ve beşten ziyade traktör çalıştıranlara da İktisat Vekâletinin takdirile bu tazminat bir misle kadar tezyit olunur. Bir traktör çalıştıran çiftçilere beş sene müddetle atla ziraati taahhüt edenlere verilecek tazminat miktarı, taahhütleri hilâfına hareketleri tahakkuk ettiği takdirde maafaiz iki misli istirdat edileceğine dair teminat alınmak suretile, yüzde on artırılır.

MADDE 4 — Yetlerinde petrol ve benzinle müteharrik traktör, motörlü pulluk, biçer döğer makine, mevcut olup tazminat almak istiyenler bu kanunun neşri tarihinden itibaren kırk beş gün zarfında mahallî mevadî müştâile komisyonlarına aşağıda yazılı (a) ve (b) ve (e) fıkraları mucibince ziraat odalarınca musaddak ve üç nüshadan ibaret bir beyanname vermeğe ve bu beyannamelerde:

A : Malik oldukları petrol ve benzinle müteharrik traktör, motörlü pulluk ve biçer döğer makinelerinin ve traktörün iczayi mütemmimesinden olan bu traktörlerden maadasında çalıştırılmıyan pulluk, disk pulluk, su tutlumbası ve çayır biçme makinelerinin adet, nevi ve sistemlerle traktör, motörlü pulluk ve biçer döğer makinelerin beygir kuvvetleri;

B) Mübayaa tarih ve fiyatlarını, nereden alındıklarını, yeni veya eski olarak mübayaa edildiklerini, eski olarak alındıkları halde kaç senelik olarak kendilerine geçtiğini,

C) 928 - 929 malî seneleri zarfında traktör ve motörlü pullukların kaç dönüm arazide çalıştırılmış ve biçer döğer makina ile ne miktar iş yapılmış ve mezkûr senelerde kaç kilo petrol ve benzin için muafiyet mazbatasını almış olduğunu bildirmeğe mecburdurlar.

Mevadî müştâile komisyonları bu beyannamelere birer sıra numarası vazederken tetkik ve (e) fıkrası kuyudatı ile de ayrıca tatbik ettikten sonra üçüncü madde mucibince verilmesi icabeden tazminat miktarını, bir hafta zarfında tayin ile bunu beyannamelerin zirinde bir mazbata halinde tesbit ve beyanna-

MADD E4 — Aynen

için bu miktardan yüzde 10 tenzil olunur. Beş seneden fazla olanlar için ayrıca tenzilât yapılmıyarak 30 beygire kadar kuvvette olanlar 8 inci seneye ve kuvveti otuz beygiri müteceviz olanlara da on ikinci seneye kadar daima beşinci sene tazminatı verilir. İki traktör ve motörlü çalıştıranlara ayrıca yüzde on beş, üç traktör çalıştıranlara yüzde otuz, dört traktör çalıştıranlara verilecek tazminata yüzde kırk beş ilâve edilir.

Beş ve beşten ziyade traktör çalıştıranlara İktisat Vekâletinin takdiri ile bu tazminat bir misle kadar arttırılabilir. Bir traktör çalıştıran çiftçilerden beş sene müddetle atla ziraati taahhüt edenlere verilecek tazminat miktarı; taahhütleri hilâfına hareketleri tahakkuk ettiği takdirde maa faiz iki misli istirdat edileceğine dair teminat almamak suretile, yüzde on arttırılır.

MADDE 4 — Yetlerinde petrol ve benzinle müteharrik traktör, motörlü pulluk, biçer döğer makine, mevcut olup tazminat almak isteyenler bu kanunun neşri tarihinden itibaren 45 gün zarfında mahallî mevadî müştâile komisyonlarına aşağıda yazılı fıkralar mucibince beyanname vermeye mecburdurlar.

3 nüsha olarak tanzim olunacak ve A, B fıkraları ziraat odalarına tasdik ettirilecek olan bu beyannamelerde:

A : Malik oldukları petrol ve benzinle müteharrik traktör, motörlü pulluk ve biçer döğer makinelerinin ve traktörün mütemmimlerinden olan ve bu traktörlerden olan ve bu traktörlerden maa-dasında çalıştırılmıyan pulluk disk pulluk, su tulumbası ve çayır biçme makinelerinin adet, nevi ve sistemlerle traktör, motörlü pulluk ve biçer döğer makinelerin beygir kuvvetleri;

B : Mübayaa tarih ve fiatlarını, nereden almış olduklarını; yeni veya eski olarak mı mübayaa eddiklerini, eski olarak almış oldukları halde kaç senelik olarak kendilerine geçtiğini;

C : 1928 - 1929 malî seneleri zarfında traktör ve motörlü pullukların kaç dönüm arazide çalıştırılmış ve biçer döğer makine ile ne miktar iş yapılmış ve mezkûr senelerde kaç kilo petrol ve benzin için muafiyet mazbatasını almış olduğunu bildirmeğe mecburdurlar.

Mevadî müştâile komisyonları bu beyannamelere birer sıra numarası vaz ederek tetkik ve (C) fıkrasını kuyudatı ile ayrıca tatbik ettikten sonra üçüncü madde mucibince verilmesi icap eden tazminat miktarını bir hafta zarfında tayin ile bunu

melerin bir nüshası alâkadarlara tebliğ ve diğer iki üşhadan birini İktisat Vekâletine irsal, ikincisini mahalli ziraat bankası şube veya sandığına tevdi ederler.

Alâkadarlar komisyonlarca tayin olunan tazminat miktarına itiraz hakkını haiz olup ancak kendilerine yapılacak tebliğ tarihinden itibaren on beş gün zarfında doğrudan doğruya İktisat Vekletine müracaatları şarttır. İktisat Vekâletince komisyonlar mukarreratı ve alâkadarların itirazatı tetkikten ve üçeü maddenin son fıkrası hükmünce tazminatın tezyidini mucip ahval mevcut ise bu ciheti de tesbit ettikten sonra alâkadara neticeyi tebliğ eder. Tazminat miktarı hakkında İktisat Vekâletinin kararı kat'idir Bu karara muvafakat etmeyenler keyfiyeti vekâlete bildir dikleri takdirde 930 malî senesi nihayetine kadar mevaddı müsteile muafiyetinden istifadeye devam edebilirler. Muvafakatlerini bildirenler mevaddı müsteile muafiyetinden istifadeleri nihayet bulmakla beraber derhal tazminatın tediyesi içinde vekâletçe Ziraat Bankasına tebliğat yapılır. Müddeti zarfında beyanname vermemiş veya beyannamelerini hilâfi hakikat surette doldurmuş olanlara tazminat verilmez. Yalnız bu gibiler malî sene nihayetine kadar muafiyetten istifadeye devam edebilirler.

MADDE 5 — Tazminat alâkadarana nakten tediyeye olunur. Ancak 1929 malî senesi zarfında her traktör ve motörlü pulluk ile lâakal 600 dönüm ziraat yapmış olanlar tazminat miktarını bankada bırakmak şartile mevcut traktörlerine mukabil İktisat Vekâletince tayin ve tercih edilecek evsafda ağır yağ yakan veya gazojenli traktör tedarikini bankadan talep hakkını haizdirler. Bankaca tedarik edilecek ağır yağ yakan veya gazojenli traktörlerin bedellerinden tazminat miktarı mahsup edildikten sonra bakiyesi borçlandırılmak suretile alâkadardan mukasseten tahsil olunur. Tazminat alamıyarak ağır yağ yakan veya gazojenli traktör tedarikine talip olanlara mevcut traktörlerine mukabil yeni traktörler teslim olununcaya kadar mevaddı müsteile muafiyetinden istifadeye devam edebilmeleri için bankaca bir vesika verilir. Bu vesikalar mevaddı müsteile komisyonlarında hifz ve yeni traktörler teslim olunurken bankaca istirdat olunur.

MADDE 5 — Tazminat alâkadarana nakten tediyeye olunur. Ancak 1929 malî senesi zarfında her traktör ve motörlü pulluk ile lâakal 600 dönüm ziraat yapmış olanlar tazminat miktarını bankada bırakmak şartile mevcut traktörlerine mukabil İktisat Vekâletince tayin ve tercih edilecek evsafda ağır yağ yakan veya gazojenli traktör tedarikini bankadan istemek hakkını haizdirler. Bu kanunun nesrinden sonra dahi 600 dönüm ve ondan fazla ziraat yapmağı taahhüt eden traktör sahipleri ile aynı taahhütte bulunmak suretile yeniden traktör satın alarak makine ile ziraat yapmak isteyenler dahi Ziraat Bankasından gösterilerek ve bu kanunda münderiç olan teshilâtan istifade ederler. Bankaca tedarik edilecek ağır yağ yakan veya gazojenli traktörlerin bedellerinden tazminat miktarı mahsup edildikten sonra bakiyesi borçlandırılmak suretile alâkadalardan mukasseten tahsil olunur. Tazminat alamıyarak ağır yağ yakan veya gazojenli traktör tedarikine talip olanlara mevcut taraktörlerine mukabil yeni traktörler teslim olununcaya kadar mevaddı müş-

beyannamelerin zirinde bir mazbata halinde tesbit ve beyannamelerin bir nüshasını alâkadarlara tebliğ ve diğeri iki nüshadan birini İktisat Vekâletine irsal, ikincisini mahallî Ziraat Bankası şube sandığına tevdi ederler.

Alâkadarlar komisyonlara tayin olunan tazminat miktarına kendilerine yapılacak tebliğ tarihinden itibaren 15 gün zarfında doğrudan doğruya İktisat Vekâletine müracaatla itiraz edebilirler. İktisat Vekâleti komisyonlar mukarreratını ve alâkadarların itirazatını tetkik eyledikten ve ve üçüncü maddenin son fıkrası hükmünce tazminatın tezyidini mucip ahval mevcut ise bu ciheti de tesbit ettikten sonra alâkadara neticeyi tebliğ eder. Tazminat miktarı hakkında İktisat Vekâletinin kararı kat'idir. Bu karara muvafakat etmeyenler tazminat almaktan sarfı nazarla keyfiyeti vekâlete bildirdikleri takdirde 1930 malî senesi nihayetine kadar mevadî müştaile muafiyetinden istifadeye devam edebilirler.

Muvafakatlarını bildirenler mevadî müştaile muafiyetinden istifadeleri nihayet bulmakla beraber derhal tazminatın tediyesi için de vekâletçe Ziraat Bankasına tebliğat yapılır. (Müddeti zarfında beyanname vermemiş veya beyannamelerini hilâfı hakikat surette doldurmuş olanlara tazminat verilmez). Yalnız bu gibiler malî sene nihayetine kadar muafiyetten istifadeye devam ederler.

MADDE 5 — Aynen kabul edilmiştir.

taile muafiyetinden istifadeye devam edebilmeleri için bankaca bir vesika verilir. Bu vesikalar mevaddı müştaiile komisyonlarında hıfz ve yeni traktörler teslim olunurken banka tarafından istirdat olunur.

MADDE 6 — Ziraat mektep ve müesseselerinde ve mücadele teşkilâtında mevcut traktör ve motörlü pullukları tazminata tabi tutmıyarak ağır yağ yakan veya gazojenli traktörlerle resen istipdale ve bedellerini tazminat hesabına ithale İktisat Vekâleti salâhiyettardır.

MADDE 7 — Ziraat Bankasına tediye olunacak veya ağır yağ yakan veya gazojenli traktör bedelinden mahsup edilecek tazminat mecmuuna mukabil senevî tediye miktarı (750 000) lirayı tecavüz etmemek üzere cem'an (3 000 000) liraya kadar bankaya karşı taahhüdât da bulunmağa İktisat Vekili mezundur.

MADDE 8 — Petrol ve benzin traktörlerine tatbik halinde ağır yağ yakmalarını temin eden hususî cihazlardan istifade tahakkuk ettiği takdirde mevaddı müştaiile tahsisatını kısmen karşılık tutarak bu cihazlardan lüzumu kadarını mübayaa ile her traktör için eshabına meccanen birer dane vermek suretile tazminat itasından sarfı nazar etmeğe ve cihazlar teslim edildikçe muafiyetten istifadeye nihayet vermeğe İktisat Vekili salâhiyettardır.

MADDE 9 — Bu kanunun tatbiki suretleri İera Vekilleri Heyetince musaddak bir talimatname ile tayin olunur.

MADDE 10 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 11 — Bu kanunun ahkâmını İeraya Adliye, Dahiliye, Maliye, ve İktisat Vekilleri memurdur.

MADDE 6 — Aynen

MADDE 7 — Aynen

MADDE 8 — Aynen

MADDE 9 — Aynen

MADDE 10 — Aynen

MADDE 11 — Aynen

4 - VI - 1930

Bş. V. Ad. V. M. M. V. Da. V.

İsmet M. Esat M. Abdülhalık Ş. Kaya

Ha. V. Ma. V. Mf. V.

Dr. T. Rüştü Ş. Saracoğlu Cemal Hüsnü

Na. V. İk. V. S. İ. M. V.

Recep Şakir İğtimada bulunmadı

MADDE 6 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — 752 numaralı kanunun 11 inci maddesi ağır yağ yakan veya gazojenli traktörler hakkında tatbik olunmaz.

MADDE 11 — Madde 10 aynen

MADDE 12 — Madde 11 aynen